

FOMENT

Portaveu oficial en les comarques tarragonines, del partit d'Unió Federal Nacionalista Republicana

BIBLIOTECA PÚBLICA
TARRAGONA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

REUS... Pts. 1'50 al mes
Fora... > 4'50 trimestre
Extranger... > 8'Número solt 5 cèntims
Anuncis a preus convencionals

ANY VIII.

REUS, divendres 4 d'Abril de 1913

Núm. 79

GRAN HOTEL DE LONDRES

ESTABLIMENT DE PRIMER ORDRE

LUXOSOS HABITACIONS

QUARTO DE BANY I DUTXA

***** AGUSTI CASANOVAS *****

Cotxes a tots els trens → Plaça de Prim - REUS ← Telefon núm. 28

SALO DE LECTURA, PIANO I VISITES

SERVEI DE GRAN LLUIMENT

— PER A BANQUETS

MUNDIAL PALACE

COBERTS DESDE 3'50.—RESTAURANT INSTALAT FRENT AL MONUMENT DE COLON.—TELEFON 76.—BARCELONA

Tots els dies de 12 a 3 concerts.—Els divendres plat del dia sopa BOUILLEBAISSE. Dissapte menú corrent i vegetarià.—Gran menjador per a 500 comensals.—Esplènida il·luminació.—Servei esmerat.—Cuina selecta.—Perruqueria i banys.

SOLEMNITAT CIENTÍFICA

La conferència del doctor Pittaluga

Com saben nostres lectors, el prop passat dimarts tingué lloc en el Centre de Lectura, l'anunciada conferència del doctor Pittaluga, sobre'l tema «El Kala-Azar infantil en España».

La gran sala d'actes de la cultural entitat estava atapada d'escullit audiòri: catedràtics, advocats, veterinaris, professors d'ensenyança, farmacèutics, metges de diversos indrets, etc.

Tantost arribat el doctor Pittaluga, anà a pendre seient en l'estrada presidencial acompañat de l'arcalde senyor Sardà, dels presidents del Col·legi de Metges senyor Mata i del Centre de Lectura senyor Porta, dels regidors senyors Amigó, Cavallé i Barrufet, la quasi totalitat dels metges de nostra ciutat, els farmacèutics senyors Serra i Punyed; els senyors Deó, inspector provincial de Sanitat, Soler A., president del Col·legi de Metges, Soler Ll., regidor, i el senyor Martí, veterinari inspector provincial d'Higiene pecuària, de Tarragona; Fries E., metge forense de Vilafranca; Vilà, de Tortosa, Torredemé, de Perelló; Riba i Capdevila; metges i Aguiló, farmacèutic, de Cambrils; Ballvé, metge de Vandellòs; nostre compatrioi Pujol, metge de Prat de Llobregat; el de Vilaseca, senyor Andreu; una comissió de La Riera integrada pel metge Carles Vidal i els senyors Joan Sunyer, Pau Blanc, Joan Sedó i Jaume Mercadé; el senyor Garreta, director de nostre Institut, i altres no menys distingides personalitats quins noms sentim no recordar.

Obert l'acte pel doctor Mata, feu el secretari del Col·legi de Metges, senyor Fries, la presentació del disertant en una brillant ressenya de sa personalitat científica en la que hi fa sobressortir dots d'investigador de biologia experimental, revelats amb motiu d'estudis fets per delegació del Govern al Muni, i una vivà grandesa de sentiments de prohisme posats de manifest en la recent epidèmia del Vendrell i La Riera.

Acabada la tasca del senyor Fries, que fou premiada amb forts aplaudiments, s'aixecà per a parlar l'il·lustre doctor, essent ovacionat.

Començà dedicant un record a la visita que feu ja deu anys al Centre de Lectura acompañat d'un bon amic ara present allí (el farmacèutic senyor Serra) més gris de cap, dugué, com ell amb més calvicie. Aquella visita li feu arrelar secrets

viacles de simpatia per al Centre i per Reus enter, que's anys no han pas esborrat, ans al contrari s'han mantingut ferms i propicis a exaltar-se com ocorrègué ja amb motiu de la epidèmia de pobles comarcans, d'era farà dos estius. A quella situació de sofriment i angúnia colectiva, li conrengà noves amistats i simpaties per a Reus.

Es per això quel doctor Pittaluga tingué per dever l'atendre a la demanda que's companys del Col·legi de Metges li feren per a que vinga a nostra ciutat a parlar d'una malaltia que es un flagell de l'infantesa i quina existència fa poc es posada de relleu en la província de Tarragona.

Es d'alta conveniència el coneixement exacte de les malalties més freqüentes i propies d'una localitat, a fi de posar en pràctica i desenrotillar les mides profilàctiques base de la prosperitat dels pobles.

A l'igual que en altres ordres de la vida, la regió, la localitat amb ses característiques ofereix particularismes de propensió al desenvolupament de determinades malalties.

Les nostres costes lllevantines tenen caràcters de comunitat amb altres regions banyades pel Mediterrani com a Itàlia, Sicília, Grecia i les septentrionals costes africanes de Tunis, Argelia i Egipte.

Ara bé a l'any 1808, el professor Nicolle, director de l'Institut Pasteur, de Tunis, va descobrir en els nens de les tribus àrabs l'existència d'una malaltia que offeria un aspecte clínic semblant a formes d'una malora observada per metges espanyols, de fosca classificació i d'inconeguda naturalesa i origen.

El descobriment de Nicolle, despertà la curiositat i iniciatives dels metges de l'Europa meridional, portant a la afirmació de l'existència d'una malaltia infecciosa, és a dir, produïda per micro-organisme propi de la infantesa.

Aital malaltia, com ja s'ha dit, era coneguda, o més ben dit, observada de molt antic, emprò era mal classificada amb el genèric nom d'anèmia maligna, essencial, palúdica, de convalescència o consecutiva a altres malalties, etc. En una paraula: se sabia solzament què els nens morien anèmics; era un fet d'ignorància, emprò ignorància justificada per la manca d'investigació microscòpica contemporània.

Fet el descobriment de l'existència de la malaltia a Tunís per Nicolle, i pels italians a Calabria, Sicilia i Grècia, tenint en compte les condicions de veiatge i semblança climatològica i topogràfica, no es estrany vingués la inducció a la creença de que a Espanya hi havia d'haver Kala-Azar.

Esperonat per l'afany de confirmar la sospita, vaig insistir en la descripció de la malaltia en el curs passat: això instigà a l'estudi, trobat ben prompte els fruits de la recopresa, per la cooperació de deixebles i companys del delta de l'Ebre, principalment els metges senyors Torredemé i Vilà, als qui, avui presents, aprofito l'oportunitat de poder reiterar-los ma felicitació i salutació més efusiva: satisfets poden estar, puig res hi ha que complagui tant a la joventut laboriosa, com el veurer coronat l'esforç amb l'èxit d'on descobriment científic.

Per conducte principalment d'aquests joves metges, vaig saber dades importantíssimes de morbilitat i mortalitat infantil en pobles del delta de l'Ebre, i principalment de Perelló, ont en una població de 2.000 habitants, segons dades del registre civil, en sis anys, hi havien ocorregut 42 defuncions de nens menors de dos, inscrita la partida de falliment amb noms de malalties sinògnoms, semblants (esplenitis, leucèmia, leucèmia esplènica, anèmia esplènica, etc.), amb la particularitat de que havien sigut variis els metges que en els 6 anys havien exercit la professió a Perelló; augmenta el valor significatiu d'aquesta concordança, el fet de què tracta d'una comarca palúdica, es a dir, amb existència habitual de tercianes, malaltia que, com es sabut, produeix un engroiximent de la melsa i un descoloriment de la pell, o signifiquen els mateixos símptomes sobressortints del Kala-Azar.

Aquests dades estadístiques portaren al descobriment de la malaltia, confirmat per l'examen microscòpic. El doctor Vilà porta fet ja avui un minuciós estudi de 4 casos de la malaltia, que son els primers descrits d'Espanya; posteriorment, se'n han trobat a Almeria, Motril i Cádiq.

Descrita a l'engrès la malaltia, pot dir-se que és coneguda de fa 4 anys; a Europa se'n porten registrats uns 400 casos. Es malaltia de la infantesa: sol atacar al nen abans dels 6 mesos. A Granada, en que fa tres mesos hi ha sigut reconeguda, la nomenen gràficament *melsa de llet*, i's té un concepte pròxim tant greu de la mateixa, que quan una mare confirma sa existència en son fillet, ni va a cercar els auxilis del metge, perque sab que, fatalment, ha de morir prompte el fruit de ses entranyes.

A primera vista apar estrany que una malaltia tant terrible hagi passat tants anys envoltada en els misteris de la confusió. Emprò aital estranyesa resulta perfectament esplicable perque, com ja havíem dit, recaient el focus del Kala-Azar en zones com Granada, palúdiques, s'enquadra en els amplis marges de la multiplicitat de formes de les tercianes, quartanes, etc., tot cas de defunció amb melsa grossa, palidesa de pell i febre discontinua.

S'anomena Kala-Azar, perque amb aquest nom que vol dir febre negra, se hi designa una malaltia de la India anglesa, semblant en més d'un símptoma i qui sab si més que semblant es una mateixa.

El Kala-Azar indià, es un mal greuissim, els atacats s'enfrenen, emmagrenen i el color de la pell de pàlit, passa a fosc, fins a un tò de coure poc abans de la mort. Se sab que aital malaltia es originada per un microbjà paràsít que es troba difícilment en la sang i en molta abunda en la melsa, en el moll dels ossos i en el fetge.

Aquest ser malèfic, es petitíssim; al microscopi's veu en forma de corpuscle esfèric, que viu dintre de les cèl·lules de la melsa i de les que formen a mena de enraiolet de la superfície interior de les venes i artèries, sobretot de les viscerals, es a dir, de les entranyes humans, on s'agae per acció mecànica o per corrosió a benefici de productes activissims de secreció propis, produïxen els fatals efectes de destrucció o cincament dels òrgans del desventurat cos de l'atacat pel mal indià.

Aquest paràsít sobre quina descripció i mètode de preparació per a l'estudi no es propi aquí parlar, fou descobert fa 6 anys pel coronel de Sanitat militar anglès Leishman.

Posteriorment al trobar Nicolle a Tunís, un microbi consemblant en nens atacats de la malaltia que's occupa, similar a la india, establí per aquella el nom de Kala-Azar infantil.

Se tracta en el Kala-Azar infantil, d'una malaltia que invaeix o més ben dit comença a manifestar-se per símptomes, els més diversos: de vegades amb diarrea, ben aviat hi ha febre intermitent i irregular, es a dir, febre que puja i baixa varies vegades sense norma en el decurs del dia, al revés de lo que passa en les tercianes, quartanes, etc., en que quasi matemàticament se presenta en hora prevista l'accés de la febre; en el Kala-Azar la febre sol durar mesos, tant com el malalt, en el transcurso dels quals se va manifestant la caràcteristica esplenomegalia, o signi un anèstic de tamany descomunal de la melsa i per lo tant un progressiu inflament del ventrell, les venes de quina pell se fan

més ostensibles; amb tot això el nen s'enflaqueix, els llavis perdren el color, la pell agafa tò groguenc de cera vella; arreu del cos se presenten verdancs o sang-trails, que son la conseqüència de rompresa venosa de sota la pell que deixa sortir sang alterada que contenien.

Sol acabar tant trista situació del tendre cos malalt de Kala-Azar, amb gangrenes de les mucoses, és a dir, de les pells humides, principalment de la boca, degudes en concepte del disertant, a acció directa de la leishmania.

El concepte de malaltia mortal en que's té, no priva la possibilitat de casos curats espontàniament, ni diagnositcats per no haver pres prou peu els símptomes per a conéixer-la. Vol dir això, que segurament passen desapercebuts casos lleus del mal perquè's coren.

Els fets demostren avui que és malaltia de litoral i de la classe pobra. El 15 per cent dels casos coneguts són de comarques marines, formant focus o zones en que soLEN presentar-se especials circumstàncies dignes d'esser estudiat per a la coneixença de la propagació del mal.

L'existència del Kala-Azar ve lligada amb la presència de gossos i de ses pusses. Quin valor té aquest fet?

El gos, l'animal més company de l'home i per lo tant més digno de consideració, és un reservori de mal (rabia, quistes hidatiques del fetge). Probablement deu l'home un mal més a la companyia del gos, puig en les comarques atacades de Kala-Azar hi sol haver gossos malalts d'una maloria idèntica a la dels infants. Amb l'aggravant de que essent potser menys mortífera se malaltia, així gossos no la posem de manifest, a menys que siguin cadells, en què cas l'infortunat animal pren un aspecte repulsiu. No faig l'affirmació de que's tracti, doncs, del mateix paràsít; emprò si senyalo un fet importantissim que'l temps dilucidarà.

Segurament el mal va dels gossos als infants per intermedi de les pusses. No està categòricament acceptat això, que per al doctor Pittaluga és evident. Abona sa creença el fet de ser més atacables per a les pusses del gos els nens, perque tenen fins la pell i estan més en contacte amb la domèstica bestia, que's adults. Ademés, els budells de pussa del gos atacat del mal se troben replens de paràsits. Finalment s'ha comprovat la existència de leishmanies en les tripes de pusses a les que previadequat dejuni s'ha fet picar a nens malalts de Kala-Azar.

Resulta doncs ben verosímil el mode de transmissió ressenyat. La prova convincent que falta, no pot realitzar-se per inhumans; consistiria en fer picar a un nen sà, pusses infectes per una picada en malalt de Kala-Azar.

Acabada aquí la diàrtació sobre el Kala-Azar, el doctor Pittaluga, pintà en brillante parrafades un bell pervindre de la cultura espanyola, del que'n son garantia els fruits del treball i l'anhel de progrés del jovent que surt ple d'entusiasme de les aules universitaries i s'escampa per arreu de la patria aportant son esforç individual al fecond i ostensible despertar científic d'Espanya.

«Espanya no és morta, viu i prospeira—acabà dient, després d'una alusió brillant a la patria futura, redimida d'atavismes arcaics, amarada de llum per la Ciència.

Un formidable i perllongat aplaudiment obligà al professor a aixecar-se novament per a remerciar a l'auditori.

Clogué l'acte un sentit discurs del doctor Mata, donant mercés al doctor Pittaluga, a les autoritats, entitats totes i a tots els concorrents a l'acte, que era d'honor per al Col·legi de Metges, per al Centre de Lectura i per a Reus enter.

Finit l'acte, el senyor Fries feu entrega a l'il·lustre disertant d'un pergami artísticament il·lustrat pel reputat mestre de l'Escola municipal de dibuix, senyor Fargas, que porta la firma de tots els metges de Reus, dels vinguts de fora per a la conferència i dels farmacèutics concorrents al sopar d'obsequi al doctor Pittaluga. En mig de la delicada ornamentació del manuscrit, so bressurten els escuts de Reus i de Catalunya i un plafó amb els atributs simbòlics de la Medicina. La cinta-lliçam és de les quatre barres.

Amb ostensibles mostres de satisfacció rebé el pergami, record de la conferència, l'il·lustre homenatjat.

Després d'obsequiar al mestre, autoritats i Col·legi de Metges, amb pastes i xampany, la Junta del Centre de Lectura feu coneixer al doctor Pittaluga lo que té, val i representa l'històrica entitat cultural, traient-ne una agradable impressió i sortint-ne molt compliscut.

No'n resta altra cosa a dir al peu d'aquesta ressenya, sinó que de la solemnitat científica del dimarts, Reus ne servirà imperceder record, figurant en els anals del Centre de Lectura com un dels actes que honrarán més l'història, gloria ja, de nostra benemerita entitat cultural, havent també d'enorgullir pel seu èxit al Col·legi de Metges a la iniciativa del qual se deu la conferència del doctor Pittaluga.

Cuba, aprofitant les favorables manifestacions que respecte a convenis se fan pel Govern en la seva recent declaració ministerial.

Altre acord fou el d'adherir-se al V dels Congresos Africanistes que patrocinats pels Centres Comercials Hispà-Marroquís, venen celebrant-se amb tant ópims resultats per a nostra acció colonitzadora i el desenrotllament de nostre comerç an aquell continent.

La mateixa finalitat protectora de nostra exportació, motivà les decisions d'interesar, per conducte del ministeri d'Estat, del govern alemany se desisteixi de la prohibició d'entrada en aquell país de les mistles i les seves mecales i dels vins coneguts amb el nom de Málaga que no procedeixin d'aquella província, baix pretextes a totes llums arbitraris i amb infracció manifesta del vigent Tractat amb Alemanya.

Donada compta de la renúncia presentada amb fetxa 11 de març últim per don Joan Vilella del càrec de Membre que venia desempenyant en aquesta Cambra, i examinats els motius en què's funda s'acorda admetre-la encara que reconeixent-se que mai aquesta Corporació ha intervingut en altres qüestions que no focien les de la seva propia i privativa competència, ni la conducta dels seus individus, en el desempeny del seu comès, ha obert a mòvils de finalitat distinta a la dels devers a ell inherents.

La Cambra s'enterà després amb molt bon agrado de les comunicacions dels senyors ministre de Foment i diputat senyor Nicolau sobre la inclusió, repetidament solicitada, de variis troços de carreteres que afecten an aquesta ciutat en el plan de reparació d'aquest any; i de les de l'anterior Director general de Comerç don Carles Groizard, i de l'actual don Estanislau d'Angelo, en agraiament a les frases de bon record i de felicitació que respectivament se'n hi dirigiren al succeir-se en tal càrec.

Finalment, imposta quedà també la Cambra d'haver-se correspost en forma adequada a altres varis comunicacions, unes en sollicitud de dades i antecedents, altres interessants el compliment de distints serveis, i varies de notificació de noves entitats i Juntes directives.

Pierpont Morgan

El telegraf va donar el dimarts passat la notícia de que havia mort a Roma el célebre multimilionari americà, Mr. Pierpont Morgan.

El seu nom era conegut a Europa, principalment, com a intel·ligent «amatuer» d'obres d'art, que en totes les vendes havia fet pujar els preus de les obres a quantitats fabuloses.

Així havia arribat a posseir les marralles artístiques que atresoraven les seves col·leccions, i es celebre entre elles la de miniatures que guarda en la seva casa de Nova York, converteïda en un museu que enveja els museus de Europa.

Una de les filles del célebre milionari l'any passat estigué a Barcelona, passant una temporada a Sitges, en la hermosa estada de «Maricel».

Pierpont Morgan era'l quefe de les grans cases de banca que porten el seu nom i posseïa una d'aqueixes fabuloses fortunes que representen centenars de milions de dollars. Havia nascut en Hartford (Estat de Connecticut), el 17 d'abril de 1837. Havia estudiat a l'escola anglesa de Boston i a Alemanya, a Goettingen. Als vint anys entrà en la Banca Sherman i després fou agent americà de la casa G. Peabody, de Londres.

Als trenta anys se llençà a les grans empreses de ferrocarrils, ont alcancà en poc temps una fortuna enorme. Se l'anomenava el rei de l'acer i del carbó i's calcula que establí en els Estats Units una xarxa de més de 55.000 milles de via fèria, representant un capital de 15.000 milions de pessetes.

Era Mr. Pierpont Morgan, al mateix temps, el principal accionista d'una gran companyia de vapors, de tretze grans empreses industrials, de set cases de banca, de tres companyies telegràfiques i de diverses companyies de seguretat.

ques i de set grans companyies de segures.

Pierpont Morgan era un home simpàtic i molt intel·ligent, que havia sabut millorar la situació dels dos cents cinquanta mil obrers empleats en sos tallers i fàbriques, establint nombrosos hospitals i sanatoris.

A ell se deu també la creació de moltes institucions de beneficència i cultura als Estats Units.

D. E. P.

«La Publicidad» i en Nougués

«La Publicidad» en seu nombre d'ahir, publica una nota política en la qual se diu:

«Por conducto irrecusable y nada sospechoso de parcialidad en el asunto, hemos sabido que el diputado a Cortes por Tarragona-Réus-Falset, don Julián Nougués, hálase hace más de quince días en Don Benito (Extremadura), por motivos profesionales que se relacionan con la suspensión de pagos de la Azacarrera de Madrid y la defensa de los intereses que le han sido confiados por su cliente, la respetable casa de esta plaza señores Morató y Sampere.

Podemos, pues, afirmar que es inexacta la noticia transmitida desde Madrid en la que se registraba la adhesión del señor Nougués al mitin celebrado en aquella capital y en el que tanto se despotricó contra el Derecho Oatalán y contra Cataluña.»

No sabem com pot «La Publicidad», —fixis-hi el lector— desmentir lo de la adhesió del Nougués al mitin de notaris de Madrid, apoiant-se solament en que fa quinze dies se troba a Don Benito (Extremadura).

Que no pot en Nougués haver-se adherit desde allí on se trobi, de la Península o l'Estranger, fora que sigui en un país deshabitat, no hi hagi telègraf ni altres comunicacions, al desert del Sahara, per exemple?

«La Publicidad» que'n perdoni, però el seu argument es de peu de banc, i amb ell no convencerà a ningú.

Ademés, qui més indicat que'l propi senyor Nougués per a desmentir lo que li atribueixen els diaris madrilenys i els corresponents dels barcelonins, inclòs «La Publicidad»?

I el senyor Nougués, per ara, no ha dit aquesta boca és meva, lo qual dona a entendre que si no es certa la notícia, no deixa de complaure'l, o sino, ja se hauria apressat a desmentir la perquè té la seva gravetat, extraordinaria baix el punt de vista nostre, tractant-se de l'adhesió d'un diputat català a un mitin que fou pura i simplement una manifestació d'odi a Catalunya.

Oregui «La Publicidad»: no's fiqui en barques de canya, perque defen ar en Nougués, és, políticament, defensar una mala causa, lo qual no creiem que sigui del gust del confrare barceloní, si és que no vol quel confonguin amb segons qui, i arribin a dir-li allò de «Deu els crias...»

Informació Local

Rectificació del Cens electoral

Avis important

Se prevé als ciutadans majors de 25 anys que tinguin dret a ser inclosos al Cens electoral, que les Oficines establecudes al Foment Republicà Nacionalista encarregades de cursar les inclosions i rectificacions que se sollicitin, se tancaran definitivament en l'actual període el dia 10 dels corrents.

Hores d'oficina: de 2 a 4 tarda i de 9 a 12 nit.

Durant el dia d'ahir caigueren diferents vegades forts aiguats que convertiren en barrancs els carrers que no estan empedrats.

Fàbrica de Gorres. — Isidre Pons participa a la seva nombrosa clientela haver traslladat el seu despàtix del carrer de Boale núm. 9 al carrer de Monterols 18 i Galió núms. 7 i 9.—Reus.

Com hem vingut anunciant, demà debutarà al Teatre Fortuny la companyia que dirigeix el notable primer actor en Ricard Calvo.

Se'n diu que l'abonament és ben nombrós, lo qual fa esperar que les 8 funcions que ha de donar se comptaran per plens.

En Jaume Casals, arcalde del barri quint, ha presentat la dimissió del seu càrec, fundant-la en les seves múltiples ocupacions.

Se'n prega ferm constar que mentres no's proveeixi la vacant, queda encarregat d'aquesta demarcació l'arcalde del barri tercer.

Dona Rosa Segarra. — Elevadora amb Reial títol. Ofereix els seus serveis. — Carrer de Jesús núm. 2, segon.

Ha sigut expulsat d'aquesta ciutat un xicot de 16 anys que pujava pels pisos a pidolar.

Com ja diguem, avui a dos quarts de deu del vespre, tindrà lloc al saló de actes del Centre de Lectura, el concert del quartet Beethoven, executant-se un esplendidissim programa.

Promet resultar una bella i culta manifestació d'art.

BORRAS-DENTISTA Mercadal, 13.—REUS

Ens ha visitat un empleat de la Companyia Reusense de Tramvies, fent-nos avinent en nom del senyor administrador de la Companyia, que si's trens de aquella línia, Reus-Salou, experimenten degudades algunes retràs com se deia en un solt que publicarem dies enrera, es degut a que venen retrassats els trens de la línia del Nord amb els quals està combinat el servei de tramvies.

Creiem en un tot justificada la raó que'n dona l'administrador de la Companyia de tramvies sobre'l retràs dels trens d'aquesta línia, amb la qual segurament se donaran per satisfets els que ens feran la denúncia que motivà el solt a que abans hem fet referència.

Aquesta nit la «Sala Reus» donarà dues extraordinàries sessions, projectant-se un hermos i variat programa de pel·lícules d'art.

Doctor A. Tort Nicolau — Especialista en parts y enfermedades de la dona. — Ex quefe de la Maternitat y Inclusa de Madrid.

Consulta de 5 a 9 en son Consultori, arraval de Sant Pere, 45, principal. — Consulta de 11 a 12 y de 3 a 5, plassa de Prim, 6, segó. — Telèfon 78.

Per a les properes fires de Maig que han de celebrar-se a Figueres, s'anuncia les representacions de «La Arlesiana» i de «Edip Rei», baix la direcció artística de nostre bon amic, el literat en J. Pons i Pagès.

Envegem de debò als figurenços que podràn gaudir de tant esplèndides manifestacions d'art.

Durant la nit d'ahir se perpetrà un robo al despàtix que'l senyors Domenech i Prieto tenen al carrer de Sant Joan.

Se suposa que al tancar el magatzem, l'autor ja s'hi tobava amagat, i a la nit realitzà el fet.

Intentà obrir la caixa de candals no

poguent-ho efectuar i sols s'apoderà de un anell i una agulla de corbata, d'or, que's trobava en un calaix de l'escriptori.

El lladregot fugí obrint la porta. No ha sigut per ara capturat.

Se necessiten noles i un aprenent. — Fàbrica de capses de cartró, arraval baixa de Jesús, 45.—Francisco Xanxo.

La «Gaceta» d'abans d'ahir publica la distribució de l'import de la subvençió concedida amb destí a les obres de camins veinals. Figura entre elles el de Vilella a la carretera d'Esplugues a Flix, província de Tarragona. L'Ajuntament peticionari és Vilella i se li concedeixen 8.874 pessetes de subvençió.

SECCIO OFICIAL

REGISTRE CIVIL

INSCRIPCIONS DEL DIA 3 ABRIL 1913

NAIXEMENTS

Francisco Carreras Ferré.—Joan Figerola.

DEFUNCIONS

Maria Folch Ras, 2 anys, carretera Amàlia, 2.—Jaume Casals Rosell, 47 anys, Sants Vicens Alegre, 51.—Joana Vila Sugrañes, 47 anys, Galanés, 16.

MATRIMONIS

José Vilafranca Fort amb Magdalena Paula Antonia.—Mrteu Torraball Llorens amb Maria Mercé Ciurana Fonts.

CAMBRA OFICIAL DE COMERÇ

i Industria de Reus

Desde aquesta fetxa i per durant tot el present mes i hores de les 17 a les 20, queden exposades en aquesta Cambra les llistes electorals rectificades per a que's interessats puguin fer les reclamacions sobre la inclusió o exclusió dels mateixos o sobre classificació en diferents grups o categories.

Dites reclamacions haaurà de presentar-se en la Secretaria de la Cambra durant la primera quinzena de març próxim.

Lo que en compliment dels articles 30 i 31 del Reglament orgànic de 29 de desembre de 1911, se fa públic per a que arribi a coneixement dels electors d'aquesta Cambra.

Reus 1 d'abril de 1913.—El President, Josep Monserrat.—El Secretari, J. Minguell.

ESPECTACLES

TEATRO FORTUNY

Companyia cómic-dramática de RICARD CALVO.

Debut el proper dissabte, 5 d'abril, amb la grandiosa obra en cinc actes, de Calderón de la Barca, LA VIDA ES SUEÑO.

ABONO se n'obre un de 8 úniques funcions, baix els següents:

PREUS

Pessetes Palcos proscenii platea ab 4 entrees trades. . . . . 95'

Id. id. principals ab 4 id. . . . . 80'

Id. id. segons ab 4 id. . . . . 50'

Id. platea ab 4 entrades. . . . . 80'

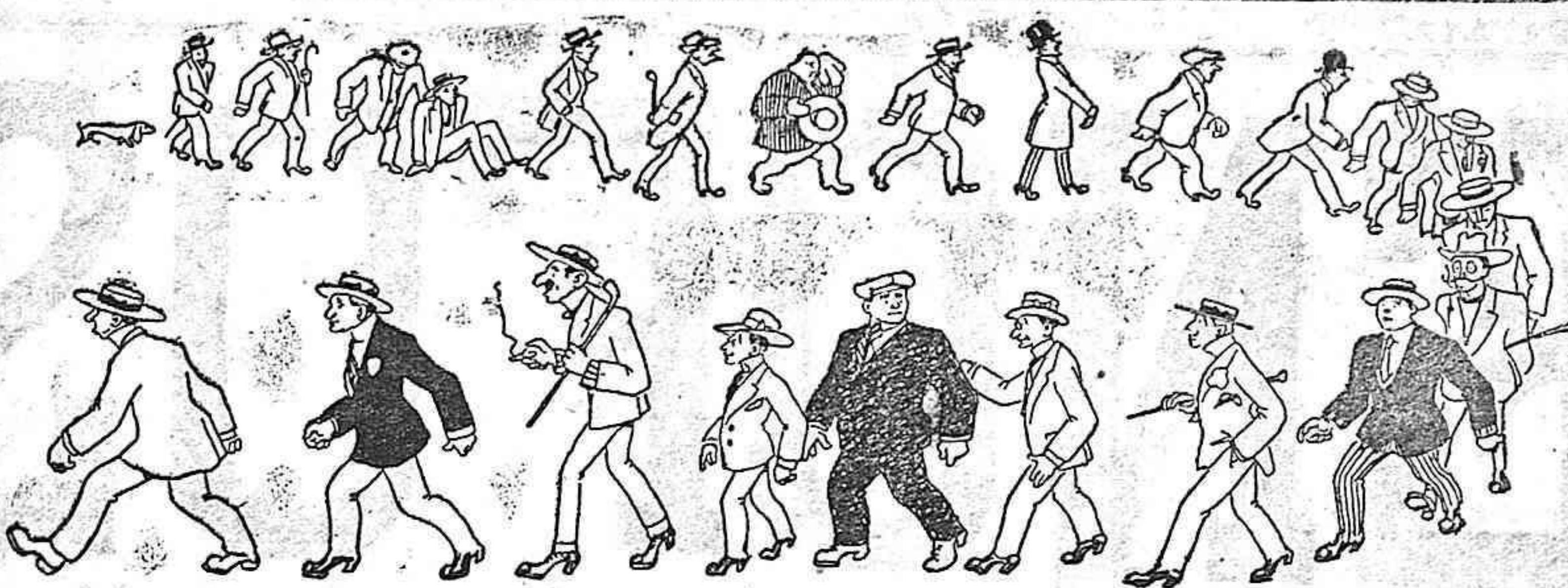
Id. principals ab 4 id. . . . . 55'

Id. segons ab 4 id. . . . . 34'

Butaca platea ab entrada. . . . . 11'

Id. d'anfiteatre ab id. . .

CORREM EN BUSCA DE LES NOVETATS DE LA SASTRERIA Monterols, 35. REUS QUERALT

Informació comercial diaria
per a FOMENT

Preus corrents del dia d'ahir

Cereals y llegums

Blat.	Aragó superior a 19'	ptes. los 55 kilos.
>	mitja	a 17'50
>	horta	a 15'50
>	Comarca	a 13'
Ordi.	Aragó	a 14'— quarta.
>	Urgell	a 14'—
>	Comarca	a 10'50
Morebach.	Aragó	a 14'—
>	Comarca	a 14'—
>	Extranger	a 20'— los 100 kilos.
Faves.	Comarca	a 15'— quarta.
Favons.	Comarca	a 14'—
>	Andalusia	a 30'
>	València	a 14'— los 100 kilos.
Burdanyes.	Comarca	a 16'
Fesols.	Comarca	a 14'—
>	Urgel.	a 14'—
Garrofers	a 26 rals quinta.	
Situació del mercat.	Sostingut.	

Farines y despulles

Farina de 1. ^a a 43'	ptes sach de 100 kilos
> redona a 41'	id. id.
> 2. ^a R. a 33'	id. id.
> 2. ^a B. a 30'	id. id.

Farineta a 19'— pties, lo sach de 70 kilos.

Tercerilla a 16'50 id. lo sach de 70 id.

Trits a 20 rals lo sach.

Segò a 22 id.

Situació del mercat. Sostingut.

Especits

Destilats a vapor de 95 a 98 graus	a 130 pts.
Id. de 94 a 95	a 130
Rectificat de 96 a 97	a 130
Desnaturalitat de 88 a 90	a 130
Situació del mercat. Segueix dominant la calma en aquest ram, sostenint's els preus per no fabricar-se de vi.	

Vins

Negre superior de 6 1/2 a 7 1/2 rals grau.	
Id. corrent de 6 a 6 1/2 id.	
Blanc superior de 6 1/2 a 7 1/2 id.	
Id. corrent de 6 1/2 a 7 id.	
Resat de 6 1/2 a 7 id.	
Misteles. Negra de 50 a 55 pties. carga	
Blanca de 48 a 52 id.	
Grenatxa, de 50 a 55 id.	
Moscatell, de 60 a 65 id.	
Situació del mercat. La disminució de negocis que com tots los anys té lloc en aquesta època, continua notant-se certa fluixetat en les cotizacions, operant-se poc.	

Ametalles

Mollar en crosta	a 61'	ptes. sac 50 Kgs.
Esperanza 1. ^a en gra a 117'50	>	qq. 41.600
2. ^a a 112'50	>	
Com. del pais	a 110'	
> d'Aragó	a 110'	
Llargueta	a 117'50	
Planeta	a 135'	

Situació del mercat. Sostingut y molt sollicitat.

Avellanaz

Garbellada	a 47'	ptes. sac 58'4 kilos.
Propietari negreta a 47'	>	
> embarrat a 44'	>	
En gra 1. ^a a 74'50	>	quintà 41'600
Id. 2. ^a a 73'	>	

Situació del mercat. Fluix per manca de demandes.

Pesca salada

Bacallà:		
> Islandia Faxe	a 49	ptes. los 40 k.
> Id. primera	48	>
> Id. segona	45	>
> Id. Libro sup.	48	>
> Id. mitjà	45	>
> Id. Noruega 1. ^a a 46	>	
> Id. id. 2. ^a a 45	>	

Nota.—Son molt escasses les existències i per notices d'origen se creu que tindrà tendència a l'alça.

Sardines:

Viveros superiors	a 37 pties. miler.
Carifios id.	a 37
Ayamontes 3 E	a 26
id. 4 E	a 28
id. 5 E	a 30
id. extra	a 31
id. extra D	a 33

Tonyines: En les places de Tarragona i Reus l'existeixencia es nula, l'única que compta amb aquest salat es València, coisant-se:

Serra a 125 duros la hota.

Tronc a 165

Descarregament	a 170	>
Descarregat	a 165	>
Morrillos	a 90	>
Cuas	a 90	>
Sangatxo	a 60	>
Espineta	a 56	>
Pells	a 45	>
Tronc de Camaríes	a 140	>

Congre: Diferents marques i frescura, venent-se desde 24 duros a 30 els 40 k.

Peix-palo a 36 pties. els 40 kg. Tripes de bacallà, noves a 25 duros id.

Olis

Fi d'Aragó de 23'— a 24'— pts. canti 15 ks.

Fi d'Urgell a 22'— a 23'— rals corta 3'75

Fi del Camp a 22'— a 23'— >

Segona bo a 18'— a 19'— >

Clases fluixes a 14'— a 17'— >

De remolta vert a 90'— a 95 pts. carga 115 ks.

De remolta groch a 92'— a 98'— >

Los olis nous d'Aragó y del Camp son molt defectuosos y cuycats valen de 17 a 18 pessetes los 15 kg., los nous d'Urgell valen de 17 a 18 pts. los 15 kg. los dolents o sigui d'olives de terra y de 22 a 25 pts. los superiors.

EDUARD RECASENS

Corredor de Comers Colegiat

Arraval Santa Agna, 55.—Teléfon 108

ORDRES DE BORSA

Cotizacions diaries, demà i tarda.—Operacions a plas ab cambis en ferm

Interior . . . . . 83'37

Norts . . . . . 103'15

Alacants . . . . . 101'60

Orenses . . . . . 27'80

Andalusos . . . . . 64'85

Banc Colonial . . . . . —

Rio Plata . . . . . —

BORSA PARIS

Norts . . . . . 47'94

Alacants . . . . . 46'81

CAMBIS EXTRANGERS

Barcelona: Francs. 8'65. Lliures. 27'45

Madrid: > 8'40. —

FUTURS DE COTÓ

Ordres per les Borses de Liverpool y New-York

Cotizacions diaries.—Follets explicatius

COMPRA-VENDA de paper extranger, de

paper de renda (del Estat, obligacions ferrocarrils, Municipals de Barcelona y tots los que's

cotisen en la Borsa de Barcelona), y de valors

locals.—Intervenció en tota classe d'operacions en los Bancs de la localitat.

F. CABRE GONZALEZ

SANTA AGNA, 19.—REUS

Darreres cotizacions segons telegrama de la casa A. MARSANS ROF Y FILLS.—BARCELONA

Interior 4 PGS . . . . . 83'37

Amortizable 5 PGS . . . . . —

Norts . . . . . 103'90

ENOFOSTFORINA

Reconstituent el més eficàs i ràpit per a les convalescències i agotament. Retorna l'apetit, el benestar i l'alegría. Es tònic cerebral perque remineralitza la MATERIA GRIS donant-li vitalitat i energia.

Se ven a tot arreu i a casa de l'autor

Farmacia Serra

Arraval de Santa Agna, núm. 80; i

Farmacia Nova de N. Batalla - Portal Jesús

REUS

IBARRA i C.^a Stat. en Cmta. SEVILLA

LINIA REGULAR DE GRANS VAPORS

Tots els dijous sortida fixa del port de Tarragona per a Valencia, Alacant, Cartagena, Almeria, Málaga, Cádiz (admetent càrrega per a Ayamonte i Isla Cristina, Huelva, Sevilla, Vigo, Villagarcia-Carril Corunya, Ferrol, Avilés, Santander, Bilbao, Pasajes i San Sebastián). — Servei ràpid eventual per a Galícia i Nort d'Espanya amb escales a Valencia, Alacant, Málaga, Sevilla, Vigo, Corunya, Santander i Bilbao, empleant solsament 14 dies en el viatge. — S'expedeix coneixement directe pera Larca i Sant Esteve Pravia amb trasport al vapor "Luarca núm. 3", i per a Dunquerque als vapors de la Companyia Francesa "Dennie i d'Anzin".

Viatges extraordinaris a Palma de Mallorca

Únic servei fixe i setmanal per a Cete i Marsella tots els divendres

PROXIMES SORTIDES

Per a la Costa d'Espanya

Abril	3 Vapor Cabo Peñas
" 10 "	" S. Sebastián
" 17 "	" Quejo
" 24 "	" San Martín
Maig 1	" Oropesa

Per a Cete i Marsella

Abril	4 Vapor Cabo Quejo
" 11 "	" San Martín
" 18 "	" Oropesa
" 25 "	" Higuer
Maig 2	" Roca

Per a més informes, al consignatari a Tarragona: En MARIAN PEREZ. - Real, núm. 32. - Telèfon núm. 45

**Curacion del Estremimiento
POLVOS DE CASSIA RICHELET**
**Laxantes - Depurativos
Refrescantes**

Muy agradables al paladar. No producen colicos

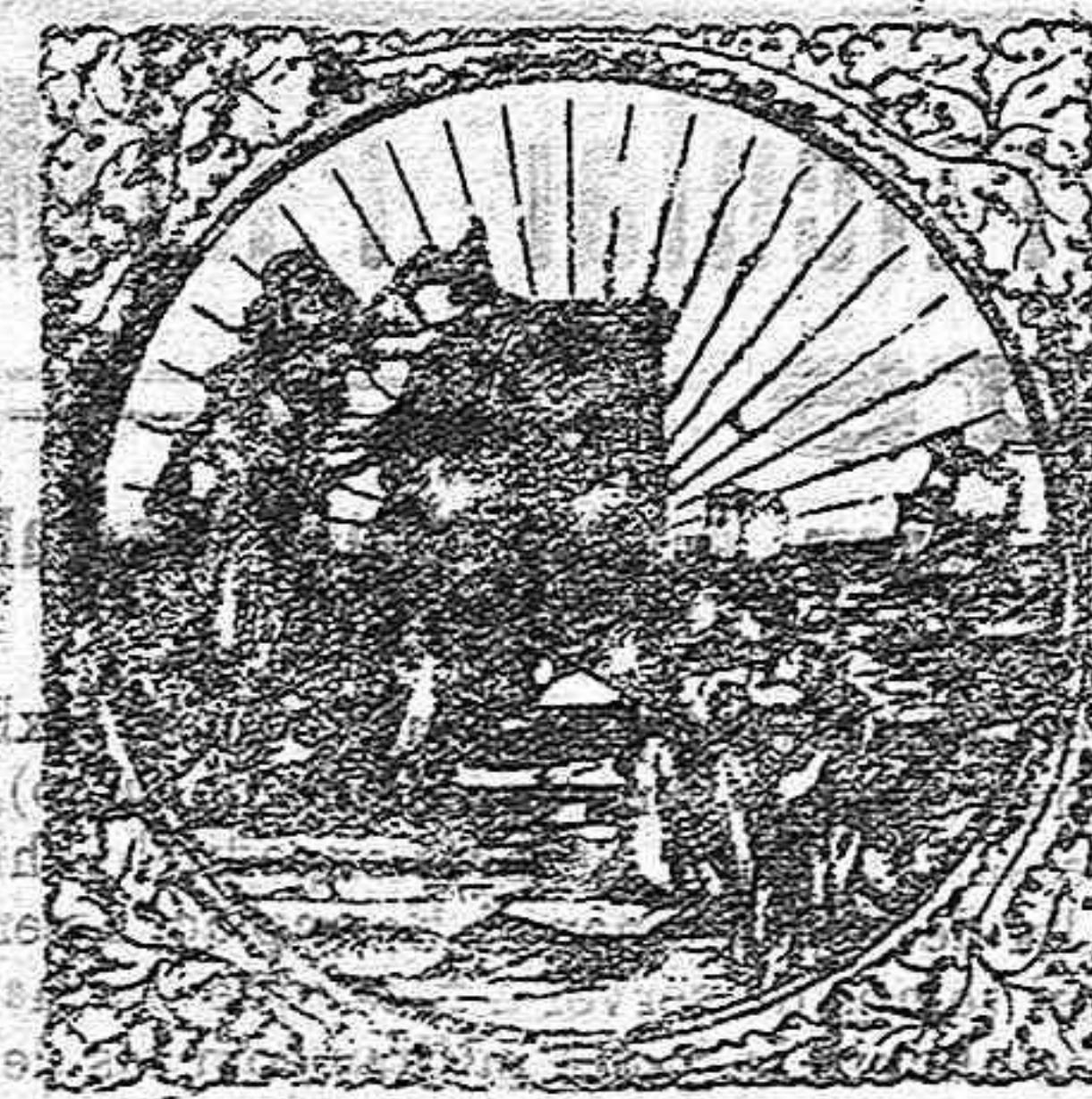
Empleado siempre con éxito en los sufrimientos del estómago, del intestino, en las enfermedades de la piel y de la sangre, en las turbaciones de la circulación, reumatismos, gota, afecciones del hígado, obesidad, etc.

Depósito en todas las buenas Farmacias y Droguerías de Espana, Canarias, y Baleares.

Laboratorio : L. RICHELET
Rue Gambetta, 13, SEDAN (Francia)

Depositario General para toda Espana :
D. Francisco LOYARTE
Calle 8, Marcal, 33, esquina a San Ignacio de Loyola, 3, SAN SEBASTIAN

Precio : 3 Pesetas

EL BRUCH

Domicili social: Concepció, 14.

REUS L'unió fa la força

Fi de l'Associació. — L'Associació EL BRUCH, permet crear i constituir un dot per als fills, una herència per a la família i en particular un capital per a matrimonis que pensin en el dia de demà en que la soletat d'un dels dos pòt causar-los la miseria.

Els sol·licitants deuen tenir en compte que sola abonant en els quatre primers mesos del seu ingrés una mòdica cantitat per a gastos d'administració, podràs assegurar un capital de 1.000 a 50.000 pessetes a base del verdader mutualisme.

TOTS PER A UN, UN PER A TOTS

Polices pagades fins a la fetxa 11, cobrant els seus hereders pessetes 3.922'50. - Quotes assegurades 1.293, formant un Capital inscrit de 1.293.000 pessetes.

La correspondencia al Director General don A. Bieto Baldrich

VIDRES PLANS
VIDAL GERMANS I C.^a

Martí Napolita (Alcaniz), 7

REUS